

Technische specificaties in een evoluerende “bouwomgeving”: baksteenstrippen

Om te kunnen voldoen aan de huidige en de toekomstige eisen in de bouwomgeving zijn er heel wat evoluties op gebied van bouwproducten en uitvoeringsmethoden.

Via het sectoraal charter “Less is more” bijvoorbeeld verbinden onze Belgische baksteenfabrikanten zich ertoe om via de smallere eco-formaten de weg naar “dematerialisatie” in te slaan. Nog een vorm van deze evolutie naar minder grondstoffen, minder energie en minder CO₂-uitstoot zijn de baksteenstrippen.

We stellen echter vast dat de technische specificaties deze evoluties soms niet met dezelfde snelheid volgen.

De “toepassing” van baksteenstrippen is vandaag de dag uiteenlopend:

- als bekleding op buiten- en binnenmuren en plafonds;
- als bekleding van buitenisolatiesystemen;
- als bekleding in geprefabriceerde muren en panelen;
- als elementen in mechanisch bevestigbare bekledingssystemen.

De toepassingsmogelijkheden en de plaatsing van de baksteenstrippen kwamenaanbod in ons [tijdschrift BMB167 van september 2019](#). Voor de technische kenmerken van de diverse buitengevelisolatiesystemen, waar baksteenstrippen worden toegepast als harde bekleding, werd vermeld dat de toepassingsgeschiktheid van het systeem kan geverifieerd en geattesteerd worden volgens de geldende specificaties met de gedefinieerde samenstellende onderdelen. Een eventuele vrijwillige Europese toepassingsgeschiktheidsverklaring kan hierbij een basis vormen voor de CE-markering van het “systeem” onder de CPR-Construction Products Regulation.

Sedert augustus 2021 is er de Technische Voorlichting nr. 279, opgesteld door Buildwise, waarin de systemen met harde bekledingen op buitenisolatie aan bod komen.

De Baksteenstrippen zelf worden op uiteenlopende wijzen geproduceerd:

- door het zagen van bakstenen die binnen het toepassingsgebied van de Europese geharmoniseerde productnorm NBN EN 771-1 “Specification for clay masonry units Part 1: Clay masonry units” vallen
- door het zagen van straatbakstenen die binnen het toepassingsgebied van de Europese geharmoniseerde productnorm NBN EN 1344 “Clay pavers - requirements and test methods” vallen
- door directe vormgeving als baksteenstrip
- door het klieven van een speciaal daartoe vervaardigde strengpersbaksteen

Voor de technische kenmerken van de baksteenstrippen verwezen we in [BMB 167](#) naar de Belgische productnorm NBN B 23-004: 2015 “Baksteenstrippen - Eigenschappen en prestatie-eisen”, waarvan er intussen een nieuwe versie ter beschikking is, namelijk de NBN B 23-004: 2021, die de versie van 2015 vervangt. (Hierin is o.a. een verwijzing naar de Belgische beproevingsnorm NBN B 23-101: 2020 “Steenstrippen uit gebakken klei voor wandbekleding - vorstdoelbestandheid” opgenomen).

Terwijl in België de eerste versie van de productnorm voor baksteenstrippen reeds in 2015 binnen de Belgische spiegelcommissie NBN/E125 “Metselwerk en metselwerkproducten” tot stand kwam, werd er door deze Belgische spiegelcommissie in 2020 een aanvraag ingediend bij CEN/TC 125 voor het opstellen van een Europese productnorm voor baksteenstrippen met als startpunt de Belgische productnorm.

Deze aanvraag was mede ingegeven door het feit dat er op de Europese markt wat verwarring was ontstaan over de wijze waarop de prestaties van kenmerken van harde bekledingen, moesten “bepaald” en “verklaard” worden.

Keramische tegels, die eveneens als harde bekledingen op isolatiesystemen worden toegepast, vallen onder de scope van de Europese geharmoniseerde productnorm NBN EN 14411 "Ceramic tiles - Definition, classification, characteristics, assessment and verification of constancy of performance and marking". Daardoor is de CPR van toepassing en dient er een prestatieverklaring (DOP Declaration of performance) opgesteld te worden en een CE-markering aangebracht te worden bij het aanbieden op de Europese markt terwijl de andere "harde bekledingen", zoals de baksteenstrippen, niet kunnen CE gemarkeerd worden louter en alleen omdat er (nog) geen Europese geharmoniseerde productnorm ter beschikking is en dus de CPR ook (nog) niet van toepassing is.

Laten we niet vergeten dat het opstellen van een DOP (prestatieverklaring) en het aanbrengen van een CE-markering op bouwproducten uiteindelijk louter als doel heeft om deze bouwproducten (conform met de CPR) te laten circuleren binnen de EU met dezelfde technische taal ...zonder "barriers to trade". Het is dus niet omdat er geen CE-markering staat op een baksteenstrip dat deze niet conform zou zijn, dit wil gewoon zeggen dat de CPR er nog niet op van toepassing is omdat er (nog) geen Europese geharmoniseerde productnorm is.

Sedert 2021 wordt er binnen de Europese normcommissie CEN/TC125/WG 10 gewerkt aan het opstellen van een Europese geharmoniseerde productnorm voor baksteenstrippen: "Specification for brick slips - Clay brick slips". Hierin worden de te verklaren kenmerken, alsmede de wijze waarop ze dienen bepaald te worden, omschreven. Deze norm is qua technische inhoud in een eindfase doch omwille van een aantal "omstandigheden" (de herziening van de CPR, CPR Acquis proces, ...) zal een publicatie als geharmoniseerde Europese productnorm spijtig genoeg nog even op zich laten wachten. In afwachting wordt de mogelijkheid tot publicatie van een niet-geharmoniseerde Europese productnorm bekeken.

Besluit

Het is belangrijk dat de relevante technische kenmerken van baksteenstrippen op dezelfde wijze kunnen "bepaald" en "verklaard" worden binnen de EU en dat een gebruiker over de correcte gegevens beschikt voor het beoogd gebruik.

Voor de baksteenstrippen, die gezaagd worden van bakstenen of van straatbakstenen, kan er door de producent verwezen worden naar de verklaarde kenmerken van deze bakstenen en straatbakstenen, waarvan ze afkomstig zijn:

- NBN EN 771-1: 2011 + A1:2015 "Specification for masonry units - Part 1: Clay masonry units"
- NBN EN 772-22: 2019 "Methods of test for masonry units - Part 22: Determination of freeze/thaw resistance of clay masonry units"
- prNBN EN 771-1:2011 + A1:2015 "Nationaal voorwoord" (definieert niet-tegenstrijdige nationale aanvullingen voor de toepassing in België van de Europese proefnorm NBN EN 772-22:2019 bij afwezigheid van een referentie naar deze proefmethode in de geharmoniseerde Europese productnorm NBN EN 771-1:2011+A1:2015 - aanvaard door de Nationale normcommissie NBN/E125 op 11-10-2023)
- NBN EN 1344: 2013/AC:2015 "Clay pavers - Requirements and test methods"

Voor wat betreft de baksteenstrippen, geproduceerd als strip, kan de producent in afwachting van de Europese productnorm, refereren naar bestaande technische specificaties op de plaats waar ze worden toegepast en hopen we dat er binnen een redelijke termijn een Europese geharmoniseerde productnorm ter beschikking zal zijn.

Omdat we actueel vaststellen dat er een toename is van baksteenstrippen op de Europese markt, ook van buiten de EU, hielden we eraan om de huidige stand van zaken omtrent de technische specificaties nog eens onder de aandacht te brengen.

Voor meer info: vanloock@baksteen.be